AMOS PROPHETA.

Az Amos Propheta Izrael orſ ágában prédicállot, ki előſzör Prophetál az Iſten Anya ſient Egy házánac ellenſéginec büntetéſékről. Az után Prophetál az Iuda és Izrael orſiágabéliec ellen, és őket fenyegeti Iſten haragiáual az bálvány imádáſért, az nagy teſti bátorſágért. Az után bé rekeſzti iráſát Euangeliomi igéretekkel.

ELSŐ RESz.

Az Prophéta magánac nevét, és taniáſánac ideiét fel vetvén, és taniáſának, hogy Iſtentől ertett tudományal tő, méltoſágot ſerezvén, fenyegeti Iſten haragiáual az Syriabélieket, Philiſteusokat, Tyrusbélieket, Edomitákat, Ammonitákat, az Iſten népén tőtt boſſuſágért.

1
AMOSNAC
beſiédi ezec,
ki az Tekuai
páſitoroc köz
zül való va-
la, mellyeket
látott Izrael orſiága felől, Vziáſ-
nac Iuda orſiága királlyánac ide-
iében, és az Ieroboamnac, Ioáſ-
nac, Izrael orſiága királlya fiánac
ideiében, kęt eſztendőuel az főld
indulás előtt.
2 Es monda: Az WR Sionból
kiált és Ieruſálemből téſien ſió-
zatot, ſ- el veſinec az páſztorok-
nac karamoc, ſ- meg ſiárad Car-
melus hegynec teteie.
Damaſcus ellen. 3 Igy ſiól az WR: Damaſcuſ-
nac három és négy gonoſſágá-
ról meg nem kegyelmezec: a
Mert az Galaad várost vas czé-
peckel tſéplettéc meg.
4 Es tüzet botſátoc Haſael ki-
rály házára, és meg eméſzti à Be-
nadad királnac palotáiát.
5 Es el rontom Damaſcusnac
erősségét, és ki veſitem Auen
mezeinec lakóit, és az feiedel-
met Edennec házából, és Sy-
riánac népe Kir városba vite-
tic, azt mondgya az WR:
6 Igy ſiól az WR: Gáza vá- Az Philiſteuſoc városi ellen.
roſnac három és négy gonoſſá-
gáról meg nem kegyelmezec,
mert tellyeſſéggel rabſágra ad-
tác (az én népemet,) hogy ő-
ket az Edomitác kezébe ad-
nác.
7 Es tüzet botſátoc Gáza vá-
roſnac kő falára, melly meg e-
méſzti az ő palotáit.
8 Es ki veſitem Azotusból az

a: Damaſcuſnac három és négy gonoſſágán, annac ſzámtalan soc gonoſſágát érti, mert bizonyos ſzámot mond bizontalanert: Mintha azt mondana: Mivelhogy soc gonoſſágot tſelekőttec, és az Izraelnec soc boſſzút töttec, nem kedvez nekie.

lakós népet, és Ascalonból az
feiedelmet, és teritem az énke-
zemet Accaronra, és az Phili-
steusoknac maradékoc el vesz-
nec, ezt mondgya az WR Isten.

Tyrus ellen.

9 Igy szól, az Tyrusnac három
és négy gonosságáról meg nem
kegyelmezec, mert tellyességgel
Edomnac fogságába eytették (az
én népemet,) és nem emlekezte-
nec meg az Atyafiac szöuetségé-
röl. a

a: Az az. Nem emlekeztec meg arrol, hogy Dauides Hiram az Tyrusnac kirallya, egy mint atyafiac voltac. Vagy: Nem emlekeztec meg arrol, hogy Iacob es Esau eggyet voltac, kiktöl származtac az Izraelitac es az Edomitac.

10 Es tüzet botsátoc Tyrusnac
kö falára, melly meg emészti az
ö palotáit.

Edomitac ellen.

11 Igy szól az WR: Edomnac
három és négy gonosságáról meg
nem kegyelmezec, mert fegy-
uerrel háborgatta az ö attyafiait,
és nem vólt irgalmasságal b hoz-
zá, mind öröcké ragadozó vólt
az ö haragia, és öröcké haragot
tartott reá.

b: Az betöben igy vagyon, es meg rontotta az ö irgalmasságit, az az: Nem volt benne semmi irgalmasság az ö atyafiaihoz.

12 Es tüzet botsátoc Theman
várossára, melly meg emészti
Bosranac palotáiát.

Ammonitac ellen.

13 Igy szól az WR: három és
négy gonosságáról, az Ammon
fiainac kegyelmes nem lészec,
mert az terhes asszoni állatokat
kettę vágtác c Galaadban: hogy az
ö határokat teriesztenéiec.

c: Nemellyec igy fordityac, kette vagtac az hegyeket.

14 Es tüzet gerieztec Rabba
várossánac kö falára, melly meg
emészti négy iaygatással az ö pa-
lotáit az ö hartzánac napián,
az ö háborgó vęszénec ideién.

15 Es fogságba vitetic az ö ki-
rállya, ö maga és vęle eggyütt
az föfö népekis, ezt mondgya az
WR:

II. Rész.

Fenyegeti Isten az Prophéta által elöször az Mobitakat, az után Iudánac és Izraelnec népét, kickel hala adatlanságokrol panaszolkodic.

Moabitac ellen

1 EZT mondgya az WR:
Három és négy gonossá-
gáért Moabhoz nem fordúloc,
mert ö égette meg Edom királ-
lyánac tetemeit mint az me-
szet.

2 Es tüzet vetec Moábra, melly
meg emészti Keriot várost, és há
borunac zörgésben, kürtnec zön-
gésébe hal meg.

3 Ki veszem ö belöle az birót,
és minden fö népeit vęle egye-
temben meg ölöm, ezt mondgya
az WR:

Iuda ellen.

4 Igy szól az WR: három és
négy gonosságáról az Iudánac
meg nem kegyelmezec, mert
meg vetették az WRnac törué-
nyét, és az ö szerzésit nem örzöt-
tec, és téuelgésbe vitte öket az ö
hazugságoc, mellyeket az ö at-
tyoc köuettenec.

5 Es tüzet vetec Iudába, melly
meg emészti Ierusálemet.

Izrael ellen.

6 Igy szól az WR: Izraelnec
három és négy gonosságáért hoz
zá nem fordúloc, mert pénzen
el adtác az igazat, és az nyomo-
rúltat egy öltö sarún.

7 a Sietnec ez földön a szegé-
nyeknec feiekre, az nyomorúl-
taknac igasságokat el fordittyác,
az fiu az ö attyáual egy leánnyal
vétkezic, hogy az én szent Ne-
uemet meg fertesitessék.

a: Nemellyec igy fordityac, kic az szegenyeknec feieket meg rötyac inkab a földnec poranal. Tremellius igy fordittya, kic az szegenyeknec feiekre igyekezne, hogy az zokat az földnec poraba ve[s]sec.

8 Es

8 Es az zálagba vetett ruhákon
haityac meg magokat minden
óltároknál, és az meg esett em-
bereknec birságokból az Isteneknec
Templomában borral lakoz
tanac.
9 Iollehet én siaggattam ki az
Amorrçusokat elöttec földökböl
kiknec magasságoc ollyan vala
mint az Cedrus fáknac magasságoc,
és kic olly erössec valánac
mint az tserfa, és el vesitettem fel
lyül az ö gyümöltsét s-aló l az ö
töuét(tellhességgel.)
10 Es én hoztalac ki Ægyptusnac
földéböl titeket, és négyuen
esitendeig hordoztalac à pusitában,
hogy az Amorrçusoknac föl
döket birhatnátoc.
11 Es prophetákat tamaztottam
az ti fiaitoc közzül, és az ti iffiai-
toc közzül Nazarçusokat, val-
lyon s-nem úgy vagyoné Izrael
fiai? ezt mondgya az Wr.
12 Es ti bort adtatoc innioc az
Nazarçusoknac, és à prophetáknac
meg hattátoc, monduán, Ne
prophetállyatoc.
13 Imé én meg nyomom ezt à ti
helieteket, miképpen az vasas sie-
kér nyomia az tellyes kéuét.
14 El kél az futás az gyors em-
bertöl, és az erösnec ereie semmit
nem fog, és az maga biró ember
meg nem óhattya magát.
15 Es az kezíues helyén meg nem
maradhat, és az gyors gyalog fu-
tasáual meg nem siabadúl, az lo-
uag sem sialadhat el.
16 Az io siuö legény az erössec
között, mezitelen sialad az napon
azt mondgya az Wr.

13 Pagninus igi fordittya Imé en meg szoritlac titeket az ti helietekben, miképpen meg szoritatic az keueckel tellies szeker. Ieronymus igy fordittya Ime en czikorgotti alattatoc, mint az szeneual meg rakot szeker.

III. Resz.

Feniegeti Isten az Propheta álcal az ö nepet az engedetlenségert, de miuel hogy gyanakodhadnec à nep, hogy nem Isten akaratatyabol fenyegeti öket, annac okaert az propheta az Istenre igazittya öket.

1 HAllyátoc meg ti Izrael fiai
az siót, mellyet az WR
siól ti felöletec, mind az egész tse-
lédröl mellyet Ægyptusnac föl-
déröl fel hoztam, ezt monduán.
2 Tsac titeket válasitottalac ma
gamnac ez földnec minden nem-
zetségi közzül: Annac okaért
meg büntetlec titeket minden ál-
nokságtokért.
3 a Vallions iárnaké ketten eg-
gyütt, ha ö köztöc eggyesec nem
lesinec?

a: Az Isten fenyegetese ez, Meg büntetlec: Okat adgya mert mint az vton iaro ket emberec eggyütt nem iarhatnac hanem eggyesec, azonkeppen miuel hogy ti sn velem bekesec nem vattoc, nem lehetec veletec. Az vtán az 4 versben azt mondgya, hogy mint az oroszlan nem or lit predaiatlabul, azonkeppen nem fenyegetne öket ö ha meltoc nem volnanac à büntetesre. Az 5. versben azt mongya hogy nem törtenetböl hanem Isten rendelesebol adatatnac büntetesre, ki à mint el vegezte azonkeppen veghez is viszi az büntetest. Az 6 versben azt mondgya, hogy mikeppen az trombita fuuallastul meg remöl az ember, azonkeppen mikor az Isten szolgay trombitalnac, attul meg remölltenec, mert Istentöl arra rendöltettec hogy az iöuendö vesedelemröl meg intsec az nepet: melly veszedelem nem törtenetböl hanem Istentöl vagyon.

4 Vallions ordité az erdöben az
Orosilán ha ragadomant nem ta-
lál? vallions az orosilán keliec or-
dité az barlangból mikor sem-
mit nem kaphat?
5 Vallyons az madar esiké az
földre à madarási nélkül? auagy
fel siedié à madarási à tört à föld-
röl mig valamit nem fogott?
6 Vallyons mikor az várasban
zöng az kürt, nem rémülé meg à
nép? auagy lésiené olly vesiede-
lem à varosban, mellyet az WR
nem sierzene?

Tremellius igi. Mikor az trombitanac szauara az nep az varosban egybe nem fut, auagy eshetike az varasban valami veszedelem melliet nem az VVr czelekedet volna.

7 Mert ſemmi dolgot nem tse-
lekeßic az WR Iſten addig
mig nem meg ielenti az ő titkát
az ő ſiólgainac az Prophétáknac.
8 Az oroſlán orditott és ki nem
félne? az Wr Iſten ſiólott és ki
nem Prophetalna?
9 [b] Tegyetec hirt Aſdod palotái
ban lakó feiedelmeknec, és Ægy-
ptus földében való palotáknac
lakóinac, ſ mongyátoc ezt. Gyül-
lyetec öſue az Samariánac he-
gyein, és nézzétec meg ő közöt-
tec az ſoc inſéget, és az nyomo-
rúltaknac nyomoruſágokat ő kö-
zöttec.

b: Tanoba ſogattya iſten a poganyokat à Sidoc ellen, mintha azt mondana Iſten. Nem ezac ti tellie tec meg az en nepemnec gonoſſagat, hanem tellie tec meg az pogánokis.

10 Es nem tudnac iót tſelekődni
azt mondgya az Wr, ragado-
mánból kintſet gyüitnec és palo-
táiokat kóborlott marháual meg
rakiác.
11 Annac okáért azt mondgya
az WR Iſten, az ellenſég, és
ez föld környül való ſiomſiéd-
ſágis el véſii tüled minden erő-
det, és el rontattnac az te palo-
táid.
12 Ezt mondgya az Wr, mikép
pen az páſtor az oroſlánnac ſiá-
iából az iuhnac tſac kęt ſiárát ra-
gadgya ki, auagy az fülénec külſő
réſiét: ezenképpen ragattatnac ki
az Izrael fiaiban az veſ edelem-
ből, kic Samariában ülnec az ágy-
nac óldalán, és Damaſcusban az
ágynac lábán.[c]
13 Hallyátoc meg és tegyetec
tudomáſt Iácobnac házában, ezt
mondgya az Wr Iſten, az Sere-
geknec Wra.
14 Mert à melly nap meg bün-
tetem Izraelt az ő gonoſſágáért,
meg látogatom Bethelnec óltá-
ritis, és le töretnec az óltárnac
ſiaruai, és az földre le romolnac.
15 Es el rontom az tęli házat az
nyári házzal egybe, és az Elephant
tetémmel meg ékeſitetett házac
el veſinec, és el fogynac az nagy
házac, azt mondgya az WR.

c: Ar az, A kic Samariában és Damaſcusban nagy gyönyörüſegben ülnec.

IIII. Reſz.

Ez Caputban feddi Iſten az Prophetaſ-
tal az feiedelmeket à ſzegeny nyomoruſakon
valo törueniteleniſegert, hamiſſagert es ke-
gyetlenſegert, es fenyegeti öket veſzedelm-
mel, mellyböl meg nem ſzabadulhatnac az ő
baluanyoc es hamis iſteneiec altal. Az vtan
meg mutattya az Propheta hogy noha ſockep
pen es ſokſzor intettec Iſtentöl az pœnitentia-
ra, mind az altal annira meg kemeniettec,
hogy ſemmikeppen nem akartac meg tęrni,
Annac okaert inti az Propheta iſmet öket fe-
nyegetelſſel az meg tęresre.

1 HAllyátoc meg ezt ez beſié
det ti Baſannac ünői, kic
Samariánac hegyen vattoc, kic
nyomorgattyátoc az ſiegényeket
kic rongallyátoc az ſiükölködő
ket, kic az ő Wroknac ezt mon-
gyátoc, hozd elő ſ igyunc.[a]

a: Hozd elő igiunc: Az az, nekünc es ti ellenetec ſ o oc, kic az ſzegenieken vralkodo-tatoc els len ingerlitec es az ſzegenieknec marháioknac ragadomaniibol lakodalmat tſinaltoc, es abbol bizlalallyatoc magatokat.

2 Meg esküitt ezen az WR
Iſten az ő Sanctuariumiára,[h]
hogy imé napoc köuetköznec
reátoc, mellyeken el viſien tite-
ket az ellenſég horgockal, és az
ti maradéktokat mint az haláſi-
nac haláſió horgáual.

h: Vagy az ő ſzentſegere.

3 Es mindentec az töréſen ſia-
lad ki egy más vtán, és az ti palo-
táitokbol el hánnyátoc az ti mar-
hátokat,[h] ezt mondgya az Wr.

h: vagy: Es az ti palotaitokbol el ſzaladtoc, vagy palotaitokban el reiteztec.

4 [b] Mennyetec Bethelbe, es vét-
kezzetec Galgalba, neuellyétec az
ti go-

b: Tiſzfollya bijába valo bizodalmockal öket mint ha azt

ti gonoſſágtokat,hozzátoc fel bá-
tor az ti áldozatotokat,és három
eſztendőnként adgyátoc bę az ti
dęzmátokat.

art mondana akar mint fa yarzatoc magatokat az ſoc áldozattal,de nekem nem kell,es ti magatokat annál inkább terhelitec az bűnnel.

5 Es áldozzatoc kouáſſos keny-
errel hálá adó áldozatokat, és hir
deſſetec ſzabad akarat ſzerint va-
ló áldozatokat,kiáltſatoc: Miuel-
hogy igy tettzic kedueteknec Iz-
rael fiai,ezt mondgya az Wr Iſté.
6 Enis fogatoknac tiſztaſágáual
vertelec meg titeket minden ti
várostokban, az az, kenyérnec
ſzűkſégéuel minden ti helyeitek-
ben, de męgis nem tęrétec meg
én hozzám,azt mondgya az Wr.
7 Annac felötte meg tartoztat-
tam ti tűletec az eſöt az aratáſnac
elötte három hólnappal, és eſöt
adtam egy városra, más városra
pediglen nem adtam: az földnec
éggyic réſze eſőuel meg ötözte-
tett, és az melly főld nem enget-
te^e hogy eſő ſzállyon reáia, meg
ſzáradott.

e. Az az, à melly tartomany az ő bűniuel meg tartoztatta az egeket.

8 Es mennec vala kęt vagy há-
rom várośnac népei egy város-
hoz hogy vizet innánac, de nem
elégitetnec vala meg,męgis nem
tęrétec én hozzám,azt mondgya
az Wr.
9 Meg vertelec titeket ſzáraſſág
gal,és ragyáual az ti ſoc fęle ker-
teiteket,ſzőlleiteket,figes kerteite-
ket, és az ti olaijfás kerteiteket
meg eméſztette az hernió, de mę-
gis nem tęrtetec én hozzám, azt
mondgya az Wr.
10 Dög halált botſáttam reátoc
mint régen Ægyptuſnac földére,
fegyuerrel le vágattam az ti iffiai-
tokat,louaitokat fogſágra vitet-
tem, és azt miueltem hogy az ti
tábortoknac doha az ti orrotok-
ban fel hatna,de męgis nem tęr-
tetec meg én hozzám,azt mond-
gya az WR.
11 Meg eméſztéc ti közzűletec
ſokakat az mint meg emézté I-
ſten Sodomát és Gomorrát,anni-
ra hogy haſonlatoſoc lennétec az
tűzbol ki ragadott üſzöghöz, de
męgis nem tęrétec én hozzám,
azt mondgya az Wr.
12 Annacokáért eckeppen ^d tſele-
keſzem veled,ô Izrael: Miuelhog
eckeppen tſelekeſzé veled,kęſzűlly
à te Iſtenednec eleiben ô Izrael.^e
13 ^f Mert imé à ki az hegyeket
formálta, és à ki az ſzelet terem-
tette,és ki meg ielenti az ember-
nec az ő gondalattyát, ki à hay-
nalt ſetétléggé változtattya, és è
földnec hatalmaſſágit meg ront-
tya, Seregeknec Wra Iſtene an-
nac az ő neue.

d: Tudni illik az mint meg mondam oda fel. v. 2. 3

e: Az az. Ve gyed eleit az Iſten haragjanac igaz penitentiaual

f: Ezeket azért mondgya hogy az Izrael inkab fel inditaſſec az ő maga meg alazaſára, illyen hatalmas felſeg elöt.

V. Réſz.

Siratttya az Prophéta az Izraelnec romláſát,és ſzemekre hanyuan baluany imádáſokat es egyeb gonoſſágokat, inti öket az igaz pœnitentiara, fenyegetuen öket veſzedelemmel ha meg nem tęrnec. Es meg veti mind azokat mellyekben az ő bizodalmokat helheztetic vala.

1 HAllyátoc meg ez ſiralmas
beſzédet, mellyet ſzóloc ti
ellenetec ô Izraelnec háza.
2 El eſic es nem maradhat meg
az Izraelnec ſzűze, ^a el hagyatta-
tic az ő földén,és ſenki nem eme-
li fel ötet.
3 Mert ezt mondgya az WR
Iſten: Az melly városból ezeren

a Vagy: az ſzűz Izrael, mondgya pedig ſzűznec, mert mind az ideig eppen voltac, és meg nem ontottac vala.

kelnec vala ki, ßázan maradnac
abban, és az mellyből ßázan kel-
nec vala ki, tízen maradnac az
Izrael házánac.

b Inti az Izraelt pænitenciara, hogy Istent keressec es el hadgyac az balnani imadast

4 b Mert ezt mondgya az Wr
az Izrael házánac, kereßétec en-
gemet és ęltec.
5 Esne kereßétec Bethelt, Gil-
galba ße mennyetec, Beerſebaba
ße mennyetec által: Mert Gilgal
minden kętſegnelkűl fogſágra
mégyen, és Bethel ſemmiuę lé-
ßen.

c Feniegeteßsel indittya az nepet pænitentiara.

6 Kereßétec az Wrat és ęltec: c
hogy el ne eméßiße mint az tűz
az Ioſeph házát, és meg eméßiße
Bethelt őlthatatlan tűzzel.

d Miert kel meg tertec es miert emeg tetec meg. tudni illic. mert az itelet meg vesset Izraelben.

7 d Kic az itéletet keſerűſégre
változtattyác, és az igaßágot az
főldőn hadgyác heuerni.
8 (e Azt az Iſtent mondom hogy
kereßétec) ki à ßas tyukot és az
kaßiahugyát terémtőtte, ki világoſ-
ſágra változtattya az temérdeg
ſetétſéget, és à napot etzakáual bę
fedezi, ki az tengernec vizeit (az
ęgre) fel vonßa, és ki tőlti azokat
az főldnec ßinére, kinec neue Wr
Iſten.

e Az iſten hatalmaſſagaual indittya őket pænitenciara.

f Mat oka miert kell pænitenciat tartanioc. Vagy miert bűntetetnec meg.

9 Ki meg erőſsiti à puſititót az
erős ellen, hogy az puztitó az
erőßégbe bę mennyen.
10 f Gyűlőlic azt à ki az kapu-
ban (az tőruén téuőket) meg fed-
dette, es vtáltác az igaz mondót.

g Vagy hatalmathottoc az ſzegenien. Az az azert kereſſetec az VVrat, vagy azert bűntet tettec meg, mert az ſzegenyken hatalmaskodtac.

11 Annac okaért miuelhogy fá-
raßityátoc à ßegént, g és az ő rakás
gabonáioktól meg foßtyátoc
őtet: faragott kőből ępitettetec
házakat, de nem lakoztoc azok-
ban, gyönyörűséges ßőlőket űltet-
tetec, de nem iſßtoc azoknac bo-
rában.
12 Mert tudom az ti ſoc hamiſ-
ſágtokat, és az ti erős bűneiteket,
az igazat nyomorgattyác, az bű-
nőſőktűl váltſágot véßnec, és az
ßűkőlkődőknec igaßágokat az
kapuban el fordittyác.
13 Annac okaért az eßes ember
halgat ackor, miuelhogy az idő
gonoß.
14 Kereßétec az iót és nem az
gonozt, hogy ęllyetec, és eckép-
pen veletec léßen az Seregeknec
Wra Iſtene, az mint mondgyá-
toc.
15 Gyűlőllyétec az gonozt és ße-
reßétec az iót, és ßólgáltaßátoc
az kapuban igaz itéletet, talám
meg kegyelmez à Seregeknec
Wra Iſtene az Ióſeph maradéki-
nac.
16 Annac okaért ezt mondgya à
Seregeknec WRa Iſtene, min-
den vtzákon léßen iaygatás, és
minden vtzákon ezt mondgyác,
Iay iay: és iaygatáſra indittyác
az ſzántó vető embertis, mind a-
zockal egyetemben kic az iayga-
tásban meſterec.
17 Minden ßőleidbennis iayga-
tás léßen, mikor te kőzőtted által
mégyec, azt mondgya az Wr.
18 Iay azoknac kic kéuánnyác
az Wrnac napiát: mit haßnál
néktec az (Wrnac napia?) holott
Setétſégnec es nem világoßág-
nac napia az.
19 Miképpen ha valaki el ßalad
az oroßlán előtt, és Medue talál-
kozic reáia, auagy ha valakit ki

az ő

az ő házába, bę ment és kezéuel
az falhoz támazkodott, az kigyó
meg mar.
20 Auagy nem ſetétſégnec napiaé
az W'rnac napia, és nem világoſ
ſágnac? és nem homályos napé
mellyben ſemmi világoſſág nin-
tſen?
21 Gyűlőltem, meg vetettem, és
nem ſiagolom az ti innep napoto
kon való io illatokat.
22 Hogy ha egéſilen égő áldoza-
tockal és minháckal áldoztokis,
nem keduelem, és az ti kőuér há-
lá adáſra való áldozatatokra nem
tekintec.
23 Vedd el én előlem az te ſoc
énekléſidet, az te hegedőidnec é-
nekléſét nem halgatom meg.
24 Hanem follyon mint az víz
az itélet, és az igaſſág mint à ſebes
patac.
25 Vallyon énnékem áldoztato-
ké, és énnékem hoztatoké előm-
be minhát az puſitába negyuen
eſitendeig, Izraelnec háza?
26 Sőt inkáb az ti Moloch b bál-
uántoknac ſátorát hordoztátoc,
és az Chionnac c képeit az ti ké-
peiteket, az ti Iſtenteknec tſilla-
gát, mellyeket tſináltatoc maga-
toknac.
27 Annac okaért az Damaſcum
bélieknél touabb vitetlec titeket,
azt mondgya à kinec Seregeknec
W'ra Iſtene neue.

b: Az az, hál ſá keppen ſolgáltatoc az Iſten ſátorának, de valoſággal tiſztelteteé az Ammonitac Iſtenet az Molochot és egyeb poganoknac Iſtenecket.
c; Az Chion az Ammonitac határában való várofnac neue volt mellyet ſzent Iſtuan Act 7. Remphamnac neuez, mellyet neueztenec Rophannakis auagy Rephonnac, azt mondgya azert az Propheta hogy annac à varoſnac báluániat tiſztelte. Es hogy à tſillagoc közzűlis valamellyet iſten gyanant tiſzteltec mellyet valamelly báluánnial ki abrázoltac.

VI. Reſz.

Feddi az Iſten az prophetaaltal Sionnac es Samariánac teſti bátorſágban elő népét: Es esküuéſſel mongya az Iſten hogy az mit Izraelnec bűntetéſe felől gondolt, veghöz viſi.

1 IAy azoknac kic Sionba na-
gy bátorſágban élnec, és à
kic à Samariánac hegyén el biza-
kottac, melly hegyec neueztetnec
az ő népeknec feieinec, mellyek-
hőz ſioktanac gyűlni az Izrael há
zánac lokoſi.
2 Mennyetec Chalne városba,
és nézzétec meg. Es mennyetec
onnat az nagy Hamat városba,
az vtán mennyetec az Philiſtęu-
ſoknac Gad neuő várofokba: a-
uagy iobbaké azoc ez orſiágok-
nál? auagy ſiélesbé azoknac hatá-
roc az ti határotoknál?
3 Kic az veſiedelemnec napiát
mel ſie vetitec, kic az erőſiac té-
telnec ſięket emeltec.
4 Kic Elephant tetemből tſi-
nált nyoſiolyában aluztoc, és el
nyútóztoc az ti ágyaitokban, kic
válogatott báraniockal laktoc, és
meg hizlalt boriuckal.
5 Kic hegedő ſioo mellett éne-
költec, és vigaſág téuő ſierſiámo-
kat gondoltatoc mint az Dáuid.
6 Kic az bort nagy poharokból
iſiſiátoc, és drága olaijal kenitec
magatokat: Es nem ſiánnyátoc
az Jóſephnec romláſát.
7 Annac okaért ezennél elől vi-
tettec ti à népec között az fogſá-
gra, és el közelget az ágyban nyu-
tózóknac iaygatáſoc.
8 Meg esküdt az W'R Iſten az
ő Eeletére, azt mondgya à Sere-
geknec W'Ra Iſtene, vtálom

Atert mondgya ezt, mert azokon az hegyeken vala az ket orſzagnac ſzeki az hova ſioktac vala gyűlni. Nemellyec igy forditottac, Mely hegyec neuezetesec voltac az poganioc ideiében, mellyeket el foglalt az Izrael háza.
a. Ertelme ez. Az iſtentől oly ſoc es nagy io teteményeket vőttetec hogy haſonlokat ſemmi nemzetség nem vőtt.

ěn Iácobnac az ŏ keuélſégét,gyű-
lŏlem az ŏ palotáit, annac okaért
kęzben adom az várost minden
kazdagſágiual.
9 Es ha tíz emberec maradná-
nakis egy házba,meg halnac.
10 Es mikoron valakit az ŏ ba-
ráttya fel véſsen,auagy az temetŏ
hogy ki vigye annac tetemit à
házból, ha annac azt mondand-
gya annac à háznac ſsomſsédgya,
vagyoné meg valaki tŏb à te há-
zadba? azt feleli az, nintſen: an-
nac felŏtte azt mondgya,halgaſs,
mert ezec az Wrnac az ŏ neuét
nem emlitettéc.b
11 Mert imé az Wr parantſol,
és meg veri à nagy házat romlá-
ſockal, és az kitſin házat haſado-
záſockal.
12 c Vallyon futhatnaké à louac
à kŏſsiklán? vagy fel ſsanthattyaé
azt valaki ŏkrŏkŏn? mert az itéle-
tet el változtattátoc méreggé, és
az igaſſágnac gyümŏlcſét ürŏm-
mé.
13 Kic ŏrültec hijába való dol-
gokon,és ezt mondgyátoc, Aua-
gy nem az mi erŏnckel ſserzet-
tünké illyen nagy * birodalmo-
kat?
14 De imé én támaſsitoc ti elle-
netec ó Izrael háza,azt mondgya
az Seregeknec Wra Iſtene, olly
nemzetſéget melly meg nyomo-
rít titeket,Hamatnac vtától fo-
gua,mind az mezŏſégnec pata-
káig.d

b. Az ezec gonoſzoc iſtentelenec vo[l]nac, annac okaert az ŏ fenyegetéſenec igaſſágat vaitoc meg tellie ſitŏtte.

c: Az miképpen az kŏ ſsiklán nem futhatnac és nem ſzanthatnac, azonképpen lehetetlen dolog hógy meg maradhaſſatoc.

** Az berdben vagyon, ſzarvakat.*

d: Az orszagnac hatartul fogua az ma[ga]tic hatariz. mert eſzac felŏl való határa Hamat vala Num 34 del felŏl valo hatara pedig Sikor pataka, Ioſ. 13.

VII. Reſz.

Az Iſten ez Caputban az Prophetanac láráſs altal ielenti az Izraelnec Saska es tűz miatt valo romlaſát, mellyet az propheta az ŏ kŏnyŏrgeſeuel el fordit. Az vtán ielenti az Propheta az Izraelnec kerſegnekül valo veſzedelmet. Ellene all Amaſias az Amoſnac, de az ŏ hiuatala mellett tŏkelleteſen meg all, es iŏuendŏt mond Amaſiaſnac mind az népuel egybe valo veſzedelmérŏl.

1 ILlyen látáſt mutata énné-
kem az Wr Iſten,hogy imé
ŏ formálna ſáskákat, mikor az
fű kezdene neuekedni: tudni illic
mikor az derék kaſsiálás vtán az
fű meg neuekedett vólna.
2 Es mikor az Sáska meg ŏtte
vólna az fŏldnec füuét, mondéc
ackor, WRam WRam,kerlec
légy kegyelmes ez népnec, mert
mimódon maradhatna meg az
Iácob? miuelhogy kitſin.
3 Es el változtatá az Wr az ŏ
ſsándékát,és monda az Wr,nem
léſsen ez.
4 Illyen látáſtis mutata énné-
kem az WR Iſten,hogy imé tűz
zel keſsülne az Wr Iſten az bün-
tetéſre:melly minec vtánna meg
eméſstett vólna nagy mélſéget,
meg eméſte(Izraelnekis) egy ré-
ſsét.
5 Es mikor ezt mondanám,
WRam WRam, ſsünnyél meg
kerlec,kitſoda maradhat meg az
Iácob népe kŏzzül? mert igen ki-
tſin.
6 El változtatá az Wr az ŏ ſsán
dékát, és monda az Wr Iſten,
ezis nem léſsen.
7 Illyen látáſtis mutata az Wr
énnékem, hogy imé az Wr áll
vala egy lineára rakatott kŏ fa-
lon, kinec kezében vala egy li-
neá,
8 Es mikor énnékem mondaná
az Wr,

Ez Caputnac az elsŏ reſzebenezt akaria ezt ielenteni Amos hogy Iſten az ŏ kegyelmeſſegebŏl az ŏ kŏniŏrgeſere el valtoztatta az veſzedelmet, mellyet akart ſzerezni az ſaskac által, és az tűz által. De miuel hóg gonoſzul élte az Iſten kegyelmeſſegeuel touab nem varia ŏket.

az WR, mit látſz Amos? Mon-
déc, egy lineát látoc: monda az
WR, * Imé én lineára való igyen
getéſt ſerzec az én népem között
az Izrael között, nem miue-
lem többé hogy ötet el kerül-
ném.

* Az az, miképpen az kő falban való fogyatkozáſt az lineára ſoktac meg többitani, az azonképpen én ezeket lineára vonſom. az az, miuel hogy kegyelmeſegemmel gonoſſul elnec nem irgalmaſſagom, hanem igaſſágom ſzerint czelekeſzem velec.

9 Mert el puſititatnac az Iſach-
nac magas házai, és az Izraelnec
Templomi puſitáckå téttenec,
minec vtánna fegyuerrel táma-
doc az Ieroboamnac háza el-
len.

10 Ackor külde Amaſias az Be-
thelnec papia az Ieroboamhoz I-
zraelnec királlyához, azt mond-
uán, pártot ütött te ellened A-
mos az Izráel házának közepöt-
te, nem ſienuedheti el ez föld min
den ő beſiédit.

11 Mert így ſzól az Amos, fegy-
uer miá hal meg Ieroboam, az
Izrael penig rabſágra vitetic el az
ő földéböl.

12 Az vtán meg paranczolá A-
maſias Amoſnac, te Prophéta e-
regyel fuſs el az Iuda földére, és
ott egyél kenyéret ſ-ott Prophé-
tálly.

13 Bethelbe penig többé ne pro-
phétálly, mert az királnac, Szent
Temploma ez, és az orſiágnac
háza.

14 Es felele Amos ſ-monda A-
maſiáſnac, nem valéc én Pro-
phéta, ſem Prophéta fia nem va-
léc, hanem barom páſtor valéc,
és vad figéuel élec vala.

15 Es el hiua engemet az WR
az barom mellöl, és meg paran-
czolá ennékem az WR, eregyel
prophétálly az én népemnec az
Izraelnec.

16 Moſtan azért hald meg az
Wrnac beſiédét, te azt mondod,
ne prophétálly az Izrael ellen, és
ne ſiólly az Iſach háza ellen.

16 Annac okaért azt mondgya
az Wr, az te feleſéged ez váro ſ-
ba paráználkodic, az te fiaid, leá-
nid, fegyuer miá húllanac el, és
az te földed kötéllel oſitattatic el,
te penig meg hálſi az fertelmes
földön, minec vtánna az Izrael
rabſágra vitetic az ő földéböl.

VIII. *Réſz.*

Az Iſten ez Caputba meg ielenti látáſban az Izraelitáknac veſedelmeket, és az ő embertelenſegeket és egyeb gonoſz bűnöket ſzemekre hányuán, meg mongya hogy azokert keſerűſéges iayggatás köuetkezic reájoc, mellyekben az Iſten igeienec vigaſtaláſától is meg foſztatnac.

1 ILlyen látáſt ielente énné-
kem az WR Iſten, hogy vól
na én elöttem egy koſár meg érd
nyári gyümölts.

2 Es monda nékem, mit látſi
te Amos, mondéc én, egy koſár
nyári gyümöltſet, ſ monda az
WR énnékem, el iött vége az
én népemnec az Izraelnec, nem
miuelem többé hogy el kerül-
lyem ötet.

3 Es iaygatáſra fordúlnac az
Templombéli énekléſec azon az
napon, azt mondgya az WR
Iſten, minden helyeken ſoc hólt
teſtec czendeſséggel kezdnec he-
uerni.

4 Hallyátoc ezt ti kic az ſzegé-
nyeket benyelitec, és ez földnec
ſükölködöit rontyátoc.

5 Kic ezt mondgyátoc, czac
múlnéc el az wy hóldnac inne-
pe, hogy árúlhatnóc gabonánkát,
és czac múlnéc el az ſzombat,
hogy nyithatnóc fel búza verme-
inket, kitſinithetnöc meg az vç-
kát, öregbithetnöc az árrát, és
hamis mértékeket ſzerezhet-
nénc.
6 Hogy az ſiegényeket pézün-
kön rabainckká tehesſüc, és az
ſiükölködöket egy öltö ſaruual
meg kötelezhesſüc, és az gabona
otſóiát pénzen el adhasſuc.
7 Meg esküt az WR Iácob-
nac diczöſégére, bátor ha ſoha
el feletkezem ezeknec minden ö
gonoſságokról.[h]
8 Auagy nem zendülneié meg
ezen ez föld, és nem ſirnaé an-
nac minden lákoſa? Hogy el bu-
ritſa az veſſedelem mint egy fo-
lyo viz az egéſs földet, mellyel el
búritasſéc mint az Ægyptuſnac
folyó vizéuel?
9 Söt inkáb az napon azt mond
gya az WR Iſten, azt miuelem
hogy az nap el nyugodgyéc dęl-
be, és bę ſetétitem az földet fé-
nyes nappal.
10 Es ſiralomra fordítom az
ti innep napotokat, és minden é-
nekléſteket keſerüſégre, gyáſs ru-
hát adoc mindennec derekára,
és mindennec feiére kopaſſágot,
és iutatom Izraelt olly keſerü-
ſégre, minęmö keſérüſég ſiokott
lenni az éggyetlen egy ſzülötön,
hogy annac vége légyen, vgy mint
keſerüſeges nap.
11 Imé napoc iönec azt mond-
gya az WR Iſten, mellyeken
boczátoc ęhſéget ez földre, nem
kenyérnec ęhſégét ſem vizek-
nec ſzomiuſágát, hanem az
WRnac beſzédénec halgatáſá-
nac ęhſégét és ſzomiuſágát.
12 Es búdoſnac éggyic tenger-
töl fogua máſic tengerig, és e-
ſiaktól fogua napkeletig futoſ-
nac az WRnac beſzédénec ke-
reſéſéiért, és nem talállyác.
13 Azon az napon el epednec
az ſiép ſiüzec, és az iffiac az ſiom
iuſág miatt.
14 Kic eskeſznec az [h]Samari-
ának bünére, és ezt mondgyác,
ęl az te Iſtened ki Danban va-
gyon, és ęl az Berſebának vtá-
nac Iſtene: El húllanac (ez illye-
nec,) és ſoha többſiör fel nem kel-
hetnec.

[h] Mintha azt mondana, bátor ne essyec ha el feletkezem.

[h] Az az, az kic eskeznec az báluányokra, mellyeket az Samariabéli királyoc ſzerzettec, és az mellyeket mostis tisztelnec, hogy az nepnec, bünt inkáb neuellyec.

IX. *Réſz.*

Az Templom aytaiánac romlaſának látáſa alatt példázza az prophęta az egéſs Templomnac és az Sidó nemzetſégnec romlaſát, és az Iſtennec büntetö itiletit, mellyec ſemmi képpen el nem tauoztathatnánac miuel hogy az Iſten hatalmas, ök pedig bünöſöc. Vtolſor prophętál az Izraelnec az poganyockal egybe való meg épüleſérül az Chriſtus orſzagában.

1 LAtám az WRat ál-
lani az óltáron, ki ezt
mondgya vala: üsd meg az (Tem
plom) aytáiánac felſö réſiét
hogy meg rendüllyénec az aytó-
nac óldalai, és az aytónac ólda
lait felſö réſzétöl fogua mind az
alſóig ronts le: az mi penig azoc

megett

a: Az az, az Juda es Izrael orßagabeliek, kic az Templomnac arnyekaba nyugoßnac, az az, az templumhoz es abba valo Ceremoniakhoz bizznac leue: 7 el veßtem. b: Azt mondgya meg az három versben hogy az Istennec iteletit senki el nem tauoztathattya.

megett vágyon [a] fegyuerrel vá-
gatom le, nem ßalad el ö közzü-
löc az ki el akarna futni, meg sem
menekedic az az ki meg akarna
menekedni.
2 [b] Ha az földnec gyomrába
ásnákis be magokat, az én kezem
onnanis ki hozza öket, ha az eg-
be hágnánakis fel, onnanis le
vonßom öket.
3 Ha az Carmelus teteién röy-
teznénekis el, onnatis elö keres-
uén ki vonnám öket: Ha az én
szemeim elött az tenger fenekébe
röyteznénekis, paranczoloc ottis
az kigyónac, és meg maria ö-
ket.
4 Es ha az ö ellenségec elött ö-
ket fogságra visßikis, ottis pa-
ranczoloc az fegyuernec, és for-
ditom ellenec az én ßemeimet
veszedelmekre és nem iauok-
ra.
5 [c] Mert mikoron az Sere-
geknec WRa Istene meg veri
az földet, meg rendöl, és sirnac
mind azoc valakic azon lakoz-
nac, és be búrittya az egész föl-
det mint egy folyó víz (az veßede
lem,) és el búrúl az föld mint az
Ægyptusnac földe az Nilussal (el
búritatic.)
6 (Asztaz WRat mondom)
az ki ottfen mennyekben eppi-
tötte az ö lakó helyét, és az ö Se-
regét ez földön helheztette: [d] Ki
az tengernec vizeit szóllittya, és
ki tölti azokat az földnec
szinére, kinec neue WR I-
sten.

c: Bizonittya az Istennec hatalmassagaual, hogy az ö iteleti elött senki el nem ßaladhat.

d: Erti az Isten seregen az embereket és egyeb teremtet állatokat mellyeket rendelt az ö itiletinec veghözviteleire.

7 [e] Auagy nem hasonlóc vat-
toké én elöttem az Szerecsenek-
nec fiaihoz ó Izraelnec fiai? azt
mondgya az WR, Auagy nem
én hordtaméki Izraelt az Ægyp-
tom földéböl mint az Philisteu-
sokat Caphtorból, és az Syriabé-
lieket Cirból?

e: Az Izraelitaknac bünökböl vö t erössegget bizonittya, hogy el nem mehetnec az Isten iteleti elött. Ertelme pedig ez, nem vattoc ti iobbac az Szerecseneknel kiknec Isten nem engedet. Nem czac titeket ßabaditottam pedig Ægyptumbol ki, hanem egyebeket is hoztam ki hasonlo fogságból kiket meg vertem az bünért.

8 [f] Imé az WR Istennec ßemei
vadnac az bünös orßág ellen,
hogy el veßesse azt ez föld-
nec ßinéröl: mind az által minde-
nestöl fogua el nem törlem az Iá-
cobnac házát, azt mondgya az
WR.

f: Az Istennec igassagaual bizonittya ugyan azont.

9 Mert imé én paranczoloc,
és meg hányom vetem az po-
gáń népec között az Izraelnec há
zát, miképpen meg hányattatic
az gabona az rostában, úgy hogy
czac egy köuetskeis ne esséc az
földre.
10 [g] Fegyuer miá halnac meg
az én népemnec minden bünö-
sei, kic azt mondgyác, nem er
el minket és nem léßen ez veße-
delem.

g: keuesképpen valo büntetést mondgya meg az Izraelnec, és okatis meg mondgya.

11 [h] Az idöben fel emelem
az Dáuidnac le esett Sáto-
rát, és meg eppitem annac
repedezésit, és fel emelem
annac romlásit, és meg eppi-
tem azt mint vólt régi idö-
ben.

h: igeretet teßen az Dáuid házánac, az az, az Anyaßent egy háznac az Christusban való meg epitesérol.

12 [i] Hogy birhassác az Edom-
nac

i: Az az, hogy az Izraelitákkal egybe kic az Isten neueröl neueztetnec, az pogányokis legyenec Istennec örökößi.

k: Az Christus orßagánac gazdagságát iria ki fő hasonlatosságoc alat. Az ßanto ember azhor nyomoual egybe talalkozic, az. Az ßantas vetes es ßüret egy mast eri l. Az Christus orßaganac masic haßna. ßabadsaz.

nac maradékát, és minden né-
peket, azoc az kic az én neuem-
röl neueztettec, azt mondgya az
WR, az ki ezeket czelekeßi.
13 k Imé napoc iőnec azt
mondgya az WR, és az ßantó
ember az aratóual, és az bor
nyomő azzal az ki magot viſien
vetni, egybe talál kozic, és az he-
gyec mustual tſepegnec és min-
den halmoc úgy mint meg oluad-
nac.
14 l Es haza hozom az fogſág-
ból az én népemet az Izraelt, kic
meg éppitic az el puztúlt váro-
ſokat hogy azokban lakozzanac,
és ſzőlőket plántálnac hogy azók-
nac borát igyác, kerteket czinál-
nac hogy azoknac gymölczét e-
gyéc.
15 m Es el plántálom őket az
ő földőkben, és többé ki nem
ßagattatnac az ő földőkből
mellyet nékiec adandoc, azt
mondgya az te WRad Iſte-
ned.

m: Harmadic haßna, őröcke való es bodogságos lakas.

Amos könyuenec vége.

ABDIAS,

ELSŐ RESz.

Az Prophéta iöuendőt mond az Edomitáknac köuetkezendő veſedelmekről, az ő keuelſegeket, ßöuetſegeket és bölczeſegeket tſu ßollya, és az Anya ßent egyházon tött boßut ßemekre hányuán, inti őket hogy ezután ne igyekezzenec ártani. Vtolſor az vakmerő el-lenſégnec veſedelmet meg monduán melly ő re ioc az Anyaßent-egyházert köuetkezic az ő őrökſegeknec ßababulásat, terjedélet, és meg maradásat iöuendőli az Christus orßagaban.

1 ABDIASNAC látáſa. Ezt mondgya az WR Iſten az Edomitakról, Hirt hal-
lottunc az WRtól; és hogy
az pogányokhoz köuet boczát-
tatot, ki ezt mondgya, kellyetec
fel hogy támadgyunc ő ellene
haddal.
2 Imé kitſinnyé téſzlec tégedet
az pogány népec között, és fe-
lötte igen vtálatos léſzeſz.

a: Előßer biuatalaról ßol Az után azt mondgya hogy az ő prophetalaſa az Idoméuſoknac romlasoc felöl ketſegnélkül be telic, mert Iſten immar izent az pogányoknac hogy fel küllyenec.

b: Az fenyegetesnec ſummáia.

3 Az